

A FOKOLÁRE MOZGALOM IRÁNYMUTATÁSA **A GYERMEKEK ÉS VESZÉLYEZTETETT SZEMÉLYEK** **JÓLÉTÉNEK ÉS VÉDELMEINEK ELŐMOZDÍTÁSÁRA¹**

Belső szabályok a gyermekek és serdülők jólétének előmozdítására

Bevezetés

1 - A Fokoláre Mozgalom - Mária Műve – jogi személyiséggel rendelkező nemzetközi szervezet, pápai jogú magántársulás.² Alapját olyan lelkiesség képezi, amelynek központi eleme a mindennapokban megélt evangélium, keresztény szeretet. Arra törekszik, hogy megvalósítsa az egységet és létrehozza az egyetemes testvériséget.³

2 - Olyan vallási és civil szerveződés, amelynek tagjai mindenféle kultúra, nyelv, nép és vallás soraiból kerülnek ki, szerte az egész világon.

3 - Az ifjúsági tagozatain (nevezetesen a Gen 3, Gen 4, Gyerekek az Egységért, Plébániai illetve Egyházmegyei Mozgalomhoz tartozó gyermekeken) keresztül a gyermekek javára folytatott tevékenysége révén a Fokoláre Mozgalom a személy teljeskörű képzésére-nevelésére törekszik, elismerve annak egyedi és megismételhetetlen identitását.

4 - A Fokoláre Mozgalom minden gyermeket és serdülőt a maga méltóságában, az evangélium látásmódja szerint szemlél, és arra törekszik, hogy kibontakoztassa mindegyikük emberi és lelki adottságait, és kidomborítsa a bennük lakozó jót. A gyermekekkel való foglalkozás során a közösségi pedagógia szellemisége szerint jár el, amely a kapcsolatok középpontjába Jézus jelenlétét helyezi (vö. Mt 18,20).

5 - Továbbá, a gyermekek védelmére vonatkozó nemzetközi jogban megfogalmazott elveket magáévá téve (vö.: az ENSZ Gyermekjogi Egyezményének 3. és 19. cikke), a Fokoláre Mozgalom minden erejével azon van, hogy a tevékenységei során megelőzze és elkerülje a gyermekekkel szembeni erőszak, visszaélés, bántalmazás és a kortársmegfélemlítés⁴ mindenféle formáját, a más gyermekek által elkövetettek is, és ennek érdekében első sorban az alábbi óvintézkedéseket hozza:

a) a gyermekeket olyan személyekre bízva, akik átérzik cselekedeteik és viselkedésük felelősségét, a Mozgalom közösségi lelkiességét követve elkötelezték magukat az evangéliumi élet mellett, és

¹ A jelen iránymutatás a Fokoláre Mozgalom által 2014. áprilisában elfogadott iránymutatás felülvizsgált változata, a 2020. június 1-én jóváhagyott módosításokkal.

² A Fokoláre Mozgalmat polgári jogi téren számos országban helyi szervezeteken keresztül hagyták jóvá. Ez az iránymutatás támpontul szolgál a Mozgalomnak a világ egyes országaiban jelenlévő közösségei számára, ahol a helyi központok dolga azt a saját kulturális és jogi adottságaikhoz igazítani.

³ Vö. Mária Műve általános statútumainak 6. cikke.

⁴ A nemzetközileg bevett meghatározás szerint a kortársmegfélemlítés (angolul: bullying, lásd még: szekálás, szívatás, terrorizálás) alatt egy vagy több „erősebb” személy által egy másik, „gyengébb” személy ellen elkövetett, ismétlődő jellegű pszichológiai vagy testi elnyomás értendő. Ahhoz, hogy ezt a viselkedést jól el lehessen különíteni más viselkedésektől, fontos figyelembe venni: 1. az életkort: a kortársmegfélemlítés azonos életkorú (gyerekek és serdülők) közötti zsarnokoskodás, amely megkülönböztetendő másfajta jelenségektől, amelyek például csak felnőttek, vagy felnőttek és gyerekek között történnek; 2. a környezetet: a kortársmegfélemlítés túlnyomórészt az iskolai közegben, vagy a közösségi hálón keresztül nyilvánul meg; 3. más jelenségeket: például a fiatalok devianciát, ugyanis az különféle olyan viselkedésmódok megnyilvánulása, amelyek a kortársmegfélemlítéssel ellentétben bűncselekmény elkövetését feltételezik.

alkalmasak arra, hogy velük foglalkozzanak (a dokumentum első részében a gyermekek jólétének előmozdítására és védelmére megfogalmazott szempontok szerint).

b) a gyermekek számára biztonságos környezetet alakít ki és biztosít, amelyben az életkoruknak megfelelő, pszichológiai nyomásgyakorlástól mentes játék és képzés-nevelés folyik, tiszteletben tartják és óvják a méltóságukat, ösztönzik és elősegítik a fejlődésüket;

c) olyan kultúrát ápol, amely az embertárs tiszteletét és megbecsülését, a szabadság védelmét, az önzetlenséget, valamennyi emberi lény egyenlőségét, méltóságát és önállóságát hirdeti, abból a célból is, hogy megelőzhető és elkerülhető legyen a kortársak közötti hatalmaskodás mindenféle formája;

d) a jelen iránymutatásban foglaltakat betartva, hatékonyan és haladéktalanul reagál a Fokoláre Mozgalom tagjaira vonatkozó valamennyi visszaélési bejelentésre, és arra törekszik, hogy amennyire csak lehet, tisztázza a bejelentésben megjelölt tények valóságtartalmát;

e) ha az adott ország jogrendje és a helyi püspöki konferencia azt előírja, megteszi a feljelentést az igazságügyi szerveknél;

f) minden módon segíti és támogatja a visszaéléseket elszenvedőket és családtagjaikat;

g) a gyermekek egyre fokozottabb védelmének és óvásának szavatolása érdekében pszichológiai támogatást nyújt a Fokoláre Mozgalom minden olyan tagjának, aki gyermeket, fiatalt vagy veszélyeztetett felnőttet bántalmazott.

6 - Ebben az iránymutatásban a „gyermek”-kel azonos megítélés alá esik a „veszélyeztetett személy”, amely alatt „minden olyan személy értendő, aki olyan testi vagy pszichés betegségben vagy fogyatékosságban szenved, vagy a személyes szabadságától olyan módon meg van fosztva, amely ténylegesen - akár alkalmilag is - korlátozza a cselekvési illetve a bántalmazással való szembeszállási képességét”.

7 - Azért, hogy a Fokoláre Mozgalom minden módon óvni tudja a veszélyeztetett személyeket, ezek szüleinek vagy gondviselőinek minden foglalkozás előtt tájékoztatniuk kell a felelősöket - lehetőség szerint dokumentumokat alátámasztva - arról a testi vagy pszichés állapotról, amelyben az illető személy található.

ELSŐ RÉSZ

A gyermekek jólétének előmozdítására és védelmére vonatkozó szempontok

8 - Előre bocsátva, hogy a Fokoláre Mozgalom elsődleges törekvése a gyermekek átfogó jólétének előmozdítása és megóvása, ennek a dokumentumnak a célja az, hogy tömören megfogalmazza azt az gyakorlatot, amelyet már most is követünk, és amelynek egyre inkább át kell hatnia azt, ahogy a Mozgalom a gyermekekkel foglalkozik, bárhol a világon.

9 - A Fokoláre Mozgalom ugyanis néhány országban már összeállított iránymutatásokat, ezzel teljesítve a helyi jogszabályokban előírtakat és/vagy a püspöki konferenciájuk által javasoltakat, és ezek kötelező erejűek a Mozgalom tagjaira nézve azokban az országokban.

10 - A Mozgalom felnőtt tagjaitól - akik kiválasztása a gyermekekkel való foglalkozáshoz szükséges, bizonyított érettség és kiegyensúlyozottság alapján történik - azt kérjük, hogy végezzenek el egy legalább hat tanóra időtartamú felkészítő tanfolyamot, amelynek során alaposan áttekintik a gyermekvédelem kérdéskörét, az egyházi hatóságok iránymutatásai, valamint jogi, pszichológiai és családvédelmi szempontok alapján.

11 - Miután az ismeretek megszerzéséről számot adtak, a felnőtteknek alá kell írniuk háromévente egy nyilatkozatot, amelyben kijelentik, hogy ismerik és eltökélten alkalmazzák is a gyermekekkel szembeni viselkedési szabályokat. Ezen kívül büntetőjogi felelősségük tudatában nyilatkozniuk kell, hogy nem állnak büntetőítélet hatálya alatt a közerkölcs, a jó erkölcs, a családi erkölcs és az erkölcsi szabadság elleni bűncselekmény miatt.

12 - A tanfolyam folyamatos képzési program keretében valósul meg, amely során később továbbképzésekre kerül sor, lehetőség szerint két évente, amelyeken részt vesznek a fokolár-felelősök és a megbízottak is.

13 - A gyermekekkel foglalkozó személyeknek törekedniük kell arra, hogy szoros kapcsolatot alakítsanak ki a gyermek családjával, és amennyire lehet, a családot is bevonják a tevékenységekbe. A gyermekeket érintő tevékenységeket jó előre elő kell készíteni, és ismertetni kell a Mozgalom helyi közösségeivel (a lehetséges és célravezető módokon és eszközökkel), bemutatva egy megközelítőleges programot és a tárgyalandó témákat, és ezekről értesíteni kell a szülőket.

14 - Azért, hogy a gyermekeknek szánt tevékenységek lebonyolítása biztonságosan és kellően hatékonyan történjék, legalább két felnőttnek részt kell venniük rajtuk. Amikor a csoportban nyolcnál több gyermek van, fokozatosan növelni kell a jelenlévő felnőttek számát is (a csoport és a végzett tevékenységek jellegének függvényében), lehetőség szerint abban az arányban, hogy minden nyolc gyermekre egy felnőtt jusson.

15 - Amennyire lehetséges, a szülőktől kérni kell, hogy maguk gondoskodjanak a gyerekeik szállításáról; ha ez nem lehetséges, külön engedélyt kell kérni tőlük, még ha az informális módon is történik.

16 - A gyermekekkel folytatott beszélgetésekre nyitott, mások számára megközelíthető és látható helyeken kell sort keríteni.

17 - Az éjszakai alváshoz lehetőség szerint tágas helyiségeket kell használni, külön a lányoknak és külön a fiúknak; célszerű továbbá, hogy a felnőttek külön helyiségben aludjanak, de a gyermekek szomszédságában, hogy biztosítva legyen a felügyelet.

18 - Azokat a gyermekeket, akik a vécét és a fürdőszobát egyedül is tudják használni, csak vészhelyzetben vagy különleges szükséghelyzetben szabad oda bekísérni.

19 - Ha nem önellátóak, akkor a családdal kell megbeszélni, hogy esetleg milyen segítség szükséges.

20 - A szülőknél évente írásos hozzájárulással kell engedélyezniük a gyermekeik részvételét a nekik szóló programokon. Hasonlóképpen a hozzájárulásukat kell adniuk a gyermekekről készült képek, vagy az általuk elmesélt tanúságtételek közzétételéhez is. Ha igénylik, további felvilágosításokat kérhetnek a programokról, és kellő tapintattal részt is vehetnek azokon.

21 - A dokumentum második része vonatkozik arra, hogy milyen módon kell eljárni, ha annak gyanúja merül fel, hogy a Fokoláre Mozgalomhoz tartozó személy részéről és/vagy a Mozgalomban rendezett programon visszaélésekre került sor.

A társelnök, mint az erkölcs felett őrködő személy jogkörei a gyermekvédelem terén

22 - Az őt megillető végső tekintély csorbítatlan tiszteletben tartása mellett az elnök - a jelen iránymutatás tárgyát képező kérdéskör erkölcsi természete miatt - az alábbiakban ismertetett vezetői intézkedéseket mindig a társelnökkel egyetértésben hozza meg, aki szavatolja azt, hogy az erkölcs és fegyelem terén az egyház tanítása érvényesüljön (vö. Mária Műve általános statútumainak 93. cikke)⁵.

A Gyermekjóléti és Gyermekvédelmi Központi Bizottság (Központi Gyermekvédelmi Bizottság) és a Felügyeleti Szerv

23 - A vállalt kötelezettség teljesítés érdekében a Fokoláre Mozgalom felállított egy Gyermekjóléti és Gyermekvédelmi Központi Bizottságot (Központi Gyermekvédelmi Bizottság), amelynek legalább 5 (öt), minden esetben páratlan számú, az elnök által kinevezett tagja van, akik igazoltan tapasztalattal és szakértelemmel rendelkeznek a maguk területén.⁶ A Bizottság összefogását és képviselését az elnök által kijelölt egyik tag látja el.⁷

24 - A Bizottság a Fokoláre Mozgalom neveléssel foglalkozó szervezeti egységeivel teljes összhangban és szoros együttműködésben meghozza a Mű tagjainak - különösen is a gyermekekkel foglalkozóknak - képzésére irányuló, legcélravezetőbb intézkedéseket.

25 - Továbbá, az elnök kifejezett megbízására a Központi Gyermekvédelmi Bizottság levezényli annak a belső eljárásnak valamennyi szakaszát, amely arra az esetre szól, ha az általános tanács valamely tagja, vagy egy - közösségi életet élő vagy házas - fokolarinó vagy fokolarina, akár a képzési időszak alatt is, a feltételezések szerint visszaélést követett el gyermekekkel szemben.⁸

26 - A sértettek számára ezen túlmenően orvosi segítséget kell felkínálni, a sürgősségi terápiás ellátást és a pszichológiai segítséget is beleértve, valamint meg kell adni a szükséges jogi felvilágosítást, és minden egyéb szükséges támogatást.

27 - A Központi Gyermekvédelmi Bizottság feladata továbbá a segítségnyújtás és a felügyelet azon a téren is, hogy a zónában vagy kis-zónában a gyermekvédelmi megbízottak elvégezzék a rájuk bízott feladatot, amihez megadja nekik a megfelelő iránymutatásokat és támpontokat.

28 - A Fokoláre Mozgalom felállított továbbá egy Felügyeleti Szervet, amelynek három tagját az elnök nevezi ki, akik közül legalább egy nem a Mozgalom tagja. Ennek a Szervnek a feladata az, hogy felügyelje a gyermekek védelmét a társuláson belül, valamint ellenőrizze a Központi Gyermekvédelmi Bizottság tevékenységét és működését. Ezért ez a két szervezet évente legalább egyszer közös megbeszélést tart, lehetőség szerint júniusban.

29 - A Központi Gyermekvédelmi Bizottság és a Felügyeleti Szerv tagjainak megbízatása három évre szól, és legfeljebb háromszor hosszabbítható meg.

⁵ Az általános statútumok szabályozzák a társelnök feladatait; ezek közé tartozik az, hogy gondoskodik arról és szavatolja azt, hogy a belső élet az egyházi erkölcsi és fegyelmi rendjével összhangban legyen.

⁶ Erkölcsi, orvosi, pszichológiai, pedagógiai, jogi szakterületen.

⁷ Ennek a bekezdésnek a betoldása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt.

⁸ Ennek a bekezdésnek a módosítása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt. - A korábbi változat így szólt: „Továbbá, az elnök kifejezett megbízására a Központi Gyermekvédelmi Bizottság levezényli annak a belső folyamatnak valamennyi szakaszát, amely arra az esetre szól, ha az általános tanács valamely tagja, vagy egy - közösségi életet élő vagy házas - fokolarinó vagy fokolarina, a feltételezések szerint visszaélést követett el gyermekekkel szemben.”

A zónák és kis-zónák gyermekvédelmi bizottságai

30 - A dokumentum bevezetésében megjelölt célok elérése érdekében a Mű zónafelelősei zónaszintű bizottságokat hoznak létre, a Központi Gyermekvédelmi Bizottság létrehozására meghatározott szempontokat követve. Amíg erre sor nem kerül, addig is a Mű tagjai közül megbíznak két, szakmailag alkalmas, valamint bizonyítottan körültekintő és tapasztalt embert - egy férfit és egy nőt -, akik a feladatukat teljesen szabadon és önállóan látják el, szoros együttműködésben a zónafelelősökkel és a Központi Gyermekvédelmi Bizottsággal.

31 - A megbízást - ami három évre szól, és háromnál többször nem hosszabbítható meg - a zónafelelős írásos okiratban adja meg (vö. „B” melléklet - megbízási minta).

32 - A zónaszintű bizottság vagy megbízottak - amelyek munkáját segíthetik más, hozzáértő és lehetőleg a szükséges szakértelemmel rendelkező személyek, akár a Művön kívüliek is - feladata az, hogy a zóna területén belül jelzett, kiskorúak kárára elkövetett szexuális visszaélés, molesztálás, bántalmazás vagy kortársmegfélemlítés esetén - a Központi Gyermekvédelmi Bizottság hatáskörébe tartozó eseteket leszámítva -, a jelen iránymutatásban foglaltak szerint a belső eljárást lefolytassa, és hatékonyan együttműködjék azokkal a helyben illetékes szervekkel és intézményekkel, amelyek feladata a tények feltárása és az áldozatok védelme, a gyermek családjával (szülőjével vagy gondviselőjével) való kapcsolat sérelme nélkül.

33 - A sértettek számára ezen túlmenően orvosi segítséget kell felkínálni, a sürgősségi terápiás ellátást és a pszichológiai segítséget is beleértve, valamint meg kell adni a szükséges jogi felvilágosítást, és minden egyéb szükséges támogatást.

34 - A bizottságok vagy megbízottak évente jelentést küldenek a Központi Gyermekvédelmi Bizottságnak az elvégzett tevékenységükről.

35 - Amennyiben a zóna alzónákra oszlik, azokra is a zónákra írtak alkalmazandók. Ebben az esetben a jelen iránymutatás céljainak elérésére irányuló valamennyi feladatot az alzónákban működő bizottságoknak vagy megbízottaknak kell végrehajtaniuk.

36 - Ezek a szabályok a Fokoláre Mozgalom városkáira is alkalmazandók.⁹

37 - A zóna vagy kis-zóna felelőseinek kötelessége arról gondoskodni, hogy a zóna illetve kis-zóna teljes területén maradéktalanul teljesüljenek az iránymutatásban szereplő célok és feladatok. Mindaddig, amíg egy zónában vagy kis-zónában nem történik meg a gyermekvédelmi bizottság felállítása vagy felelősök kinevezése, akkor bejelentések esetén két - az elvárt kívánalmaknak megfelelő - embert, egy férfit és egy nőt kell megbízni a tények feltárásával és a jelen iránymutatásban rögzített eljárás lefolytatásával.

⁹A városkák "Kis társadalmi modellek, amelyben a Mű különböző hivatású tagjai laknak állandóan" (az általános statútumok 44. cikke). A városkákra jellemző, a zónákétól eltérő sajátosságok miatt külön szabályozás állítható fel, amely a sajátos tevékenységeiket is szabályozza

MÁSODIK RÉSZ

Gyermekek vagy veszélyeztetett személyek elleni, feltételezett szexuális visszaélés, erőszak, bántalmazás vagy kortársmegfélemlítés bejelentése esetén követendő eljárás

A jogsértések bejelentése és a követendő gyakorlat

38 - Kihangsúlyozandó, hogy Mária Műve elismeri, hogy a felelőseinek jogi kötelessége az, hogy minden szükséges intézkedést meghozzanak azért, hogy a Mű berkein belül semmilyen fajta visszaélésre ne kerüljön sor a gyermekekkel szemben.

39 - A Mű elismeri továbbá, hogy mindenkinek erkölcsi kötelessége bejelenteni azt, ha tudomást szerzett vagy gyanúja támadt gyermekkel szembeni bármiféle feltételezett visszaélésről és olyan helyzetről, amelyben az észlelhető, hogy az a gyermek, akivel kapcsolatba került, veszélyeztetett körülmények között vagy elhanyagoltan él.

40 - Ezen kötelessége teljesítése közben mindenki köteles minden olyan ismeretet közölni, amely segítheti a bejelentésben szereplő tények feltárását. Ezért a tényekről tudomással bíró személy minőségében meghallgatott személyek erkölcsi kötelessége, hogy ne állítsanak hamis dolgokat, ne tagadják le az igaz dolgokat, illetve ne hallgassák el - sem részben, sem egészben - azt, amiről a meghallgatásuk tárgyát képező tényeket illetően tudomással bírnak.¹⁰

41 - Legfontosabb szempontként mindig azt kell szem előtt tartani, hogy mi szolgálja a gyermek javát. Ezért a Fokoláre Mozgalom tagjainak kötelessége bejelenteni a gyermekekkel szembeni mindenféle feltételezett szexuális visszaélést¹¹, fenyegető követést (stalking)¹², erőszakot, bántalmazást és kortársmegfélemlítést, amit az ezeknek vagy más gyermekeknek a gondozásával megbízott felnőtt - a Fokoláre Mozgalomhoz tartozó, vagy más személy - követ el a Mozgalom által szervezett programok alatt, vagy azzal összefüggésben.

42 - Mindenki, akinek egy gyermek spontán módon, bizalmasan elmondja, hogy a fent felsorolt visszaélések valamelyikének áldozata lett, köteles:

- a) figyelmesen és irányított kérdések feltevése nélkül meghallgatni a gyermeket, hagyva azt, hogy bármiféle nyomásgyakorlás nélkül elmesélje azt, ami vele történt¹³;
- b) amennyire csak lehet, derűsen és természetesen viselkedni, nem elfelejtve, hogy a gyermek csak azért vállalta, hogy elmondja az általa átélt visszaélést, mert bízta az adott felnőttben;
- c) a gyermeket elkísérni a szüleihez, és pontosan tájékoztatni őket az elhangzottakról, kivéve akkor, ha a gyermek arról számolt be, hogy a visszaélést valamely szülő vagy gondviselő követte el, vagy ha ez újabb veszélynek tenné ki a gyermeket;
- d) biztosítani, amennyire csak lehet, hogy a gyermek sürgősen minden szükséges ellátást megkapjon;
- e) ha a helyzet úgy kívánja, mindkét szülőnek vagy a gondviselőknek elmagyarázni, hogyan kell az illetékes hatóságoknál a feljelentést vagy bejelentést megtenni;

¹⁰ Ennek a bekezdésnek a betoldása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt

¹¹ Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) meghatározása szerint a *Szexuális visszaélés (abúzus)*: „gyermeknek bármely szexuális tevékenységbe való bevonása”, testi érintéssel vagy anélkül, amelybe nem tudja szabadon a beleegyezését adni az életkora, vagy pedig a visszaélést elkövető fölérendeltsége miatt, továbbá a gyermek vagy serdülő szexuális kizsákmányolása, a gyermekkori prostitúció és a gyermekpornográfia.

¹² A *zaklató követés (stalking)* olyan üldöző jellegű, kényszeresen visszatérő cselekedetek összessége egy személlyel szemben, amely az ismétlődő zaklatás, állandó üzenetek és telefonhívások, kémkedés, folytonos jogsértések és hasonló formájában nyilvánul meg. Ez a helyzet erőltetett és ellenőrzött viszonyt alakít ki a zaklató és az áldozat között, akit ezáltal sérülékeny, szorongóvá és megfélemlítetté tesz, és ez kihatással van a mindennapi életére.

¹³ A gyermek meghallgatásának módjait illetően lásd a „C” mellékletet.

f) a lehető legpontosabban írásban rögzíteni az összes adatot - nevet, címet, telefonszámot és a gyermek által elmondottokról készített beszámolót -, törekedve arra, hogy amennyire csak lehet, szó szerint adja vissza a gyermek szavait;

g) haladéktalanul értesíteni annak a helynek a gyermekvédelmi bizottságát vagy megbízottjait, ahol feltételezhetően a visszaélés történt. Ennek híján pedig a Mű zónafelelősei sürgősen kineveznek két megbízottat az eset kezelésére.

43 - Ha a bizalmas közlés címzettje maga is kiskorú gyermek, akkor neki a lehető leghamarabb tájékoztatnia kell az asszisztenst, ha az ott tartózkodik, vagy egy bizalmát élvező felnőttet, hogy késedelem nélkül el lehessen indítani az ebben a dokumentumban leírt folyamatot.

A Gyermekvédelmi Bizottságok vagy Megbízottak feladatkörei, kötelességei és előzetes vizsgálat

44 - A bizottságok vagy a megbízottak a bejelentés beérkezése után kötelesek amennyire csak lehet meggyőződni arról, hogy a gyermek megkapta-e a szükséges ellátásokat, valamint haladéktalanul értesíteni a zóna vagy kis-zóna felelőseit és a Központi Gyermekvédelmi Bizottságot, továbbá a társelnököt.

45 - A Központi Gyermekvédelmi Bizottság hatáskörébe tartozó eseteket leszámítva a bizottságok vagy a megbízottak feladata, hogy a bejelentés beérkezése után az esetet kezeljék, ezért bárkihez is érkezzon a bejelentés, haladéktalanul nekik kell továbbítania mindenféle, a bejelentéssel kapcsolatos kérést vagy tájékoztatást.

Minden információt messzemenően bizalmasan kell kezelni.

46 - Ha olyan bejelentés érkezik, amely Mária Műve általános tanácsának tagjára, közösségi életet élő vagy házasságban élő vagy fokolarinóra vagy fokolarinára vonatkozik, akár a képzésének időszaka alatt is, akkor az eset összefogása és kezelése - az elnök által neki adott külön megbízás folytán - a Központi Gyermekvédelmi Bizottság hatáskörébe tartozik¹⁴.

47 - Ilyen esetben az összes bejelentést a társelnöknek kell eljuttatni - aki továbbítja azokat a Központi Gyermekvédelmi Bizottságnak, felkérve azt a belső eljárás elindítására -, vagy pedig közvetlenül a Központi Gyermekvédelmi Bizottságnak¹⁵.

48 - Amennyiben a feltételezett visszaélés elkövetője klerikus, szerzetes, diakónus vagy megszentelt életet élő személy, akkor a társelnök, a zónafelelős vagy (ha a visszaélésre egy városkában kerül sor) a városka vezetője értesíti annak az egyházmegyének a megyéspüspökét, amelyhez az adott pap tartozik, vagy pedig - ha a gyanúsított szerzetes - a szerzetesrendjének a legfőbb előjáróját.

49 - Ilyen esetben nem indul előzetes vizsgálat, mert az a helyi ordinárius illetékességi körébe tartozik, a kánonjogi előírásoknak megfelelően.

50 - A fentebb felsorolt valamennyi személynek szigorúan bizalmasan kell kezelnie mindazt, amit a zóna, vagy kis-zóna bizottságai vagy megbízottjai közöltek velük.

51 - El kell kerülni azt, hogy helyt adjunk olyan információknak, amelyek nyilvánvalóan csak ürügyként szolgálnak vagy becsületsértőek; ezért a bizottságoknak vagy a megbízottaknak ügyelniük kell arra, hogy az összes érintett személy a lehető legjobban titokban maradjon.

52 - Hacsak a bejelentett tényekről ki nem derül, hogy egyértelműen alaptalanok, a bizottságok megindítják a belső eljárást, amelynek során - amennyiben alkalmazhatóak - azon szabályok szerint járnak el, amelyek a Mű általános tanácsának tagjaival és a fokolarinókkal és

¹⁴ Ennek a bekezdésnek a módosítása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt. A korábbi változat így szólt: „Ha olyan bejelentés érkezik, amely Mária Műve általános tanácsának tagjára, vagy fogadalmat tett közösségi életet élő, illetve ígéretet tett házasságban élő vagy fokolarinóra vonatkozik, akkor az eset összefogása és kezelése - az elnök által neki adott külön megbízás folytán - a Központi Gyermekvédelmi Bizottság hatáskörébe tartozik”

¹⁵ Ennek a bekezdésnek a módosítása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt. A korábbi változat így szólt: „Ilyen esetben az összes bejelentést a társelnöknek kell eljuttatni, aki továbbítja azokat a Központi Gyermekvédelmi Bizottságnak, felkérve azt a belső eljárás elindítására”.

fokolarinákkal szembeni bejelentésekre vonatkoznak (vö. lentebb az iránymutatás „A” melléklete), és ügyelnek arra, hogy folytonosan fenntartsák a kapcsolatot a gyermek szüleivel vagy gondviselőivel, kivéve akkor, ha elhanyagoló családi környezet, vagy olyan helyzet áll fent, amelyben a gyermek épségét veszélyeztető tényező a családi közegre vezethető vissza.

Az illetékes hatóságoknak történő közlés menete

53 - A Fokoláre Mozgalom az igazságügyi hatóságoknak való feljelentéstételi kötelezettség tekintetében az adott ország vagy nemzet büntetőjogi szabályozásához, valamint a helyi püspöki konferencia irányelveihez tartja magát. Ezért ha ilyen kötelezettség áll fent, akkor annak a városkának, zónának vagy kis-zónának a felelősei, amelyben a visszaélés történt, a Központi Gyermekvédelmi Bizottság, vagy a zóna illetve kis-zóna bizottsága által lefolytatott belső eljárás végén, amennyiben a bejelentés tárgyát képező tények igaznak bizonyultak, beadvánnyal fordulnak az illetékes igazságügyi hatósághoz, amely részletes beszámolót tartalmaz a feltárt tényekről, biztosítja a hatóságot a messzemenő együttműködéséről, és megosztja vele a birtokában lévő összes információt.

54 - Csak abban az esetben kell kerülni bármiféle közlést az igazságügyi hatóság felé, ha a gyermek szülei az ő fokozottabb védelme érdekében írásban, indoklással ellátva kinyilvánítják, hogy a közléshez nem járulnak hozzá. Ilyen esetben, a hozzájárulást megtagadó fenti nyilatkozat beszerzése után, további intézkedés nem történik, és a titkos irattárban kell megőrizni a megfelelő iratanyagot, amely szükség esetére tanúsítja az elvégzett tevékenységet és a döntés indokait. Amennyiben annak az országnak vagy nemzetnek a büntetőjogi törvényei, ahol a visszaélések történtek, jogilag kötelezően előírják a bejelentés megtételét, minden esetben meg kell küldeni a beadványt az igazságügyi hatóságoknak.

55 - Bármiféle feljelentési kötelezettségtől függetlenül a Fokoláre Mozgalom arra biztatja az áldozatokat, ha már nagykorúak, vagy pedig ezek szüleit/gondviselőit, hogy közvetlenül juttassák el a feljelentést az igazságügyi hatóságnak, aminek során mellettük áll és biztosítja őket közelségükről.

56 - Ha a belső eljárás olyan helyzetre derít fényt, ahol a visszaélés a családon belül valósul meg, akkor a gyermek fokozottabb védelme érdekében mindenképpen beadványt kell eljuttatni az illetékes hatóságokhoz.

57 - A Fokoláre Mozgalom minden tagjának mindig jogában áll önállóan megtenni a fel- vagy bejelentést az illetékes igazságügyi hatóságnál.

1. sz. MELLÉKLET Mária Műve belső eljárásai

Mária Művének szekcióiban és ágaiban követendő belső gyakorlat

58 - A kiskorúakkal szembeni feltételezett szexuális visszaéléssel, erőszakkal, bántalmazással vagy kortársmegfélemlítéssel kapcsolatosan Mária Műve valamely tagja terhére érkező, hitelt érdemlő bejelentés esetére előírt eljárások szükségszerűen sokfélék, tekintettel a Művet alkotó emberek sokféleségére és nemzetköziségére (vö. az általános statútumok 129-140. cikkei) és az ebből következő jogi helyzetekre, amelyek a kánonjogi szabályozásból, az általános statútumból és a szabályzatokból erednek.

59 - Ugyanis a Művet alkotó szekciók és ágak tagjai közül néhányan megkapták az egyházi rend szentségét és a „klerikus jogállást”, mások fogadalmakat tesznek és „szerzetesi jogállásúak” lesznek, megint mások fogadalmakat, ígéreteket vagy lelki vállalásokat tett „laikus jogállású” személyeknek minősülnek.

60 - Mária Művének pappá szentelt tagjai tartozhatnak a fokolarinók szekciójához, az egyházmegyes fokolarinó papok vagy állandó diakónusok ágához, az egyházmegyes önkéntes papok vagy állandó diakónusok ágához, a gens-ek ágához, vagy pedig a szerzetesek ágához.

A) A klerikusok, diakónusok, szerzetesek és megszentelt életet élők számára előírt eljárás¹⁶

61 - A gyermek ellen klerikus által elkövetett szexuális visszaélés a polgári szabályozás mellett a kánonjogi büntetőjogi szabályozás szerint is bűncselekménynek minősül.

62 - Amennyiben megalapozott bejelentés érkezik arról, hogy feltételezhetően szexuális visszaélést, erőszakot vagy bántalmazást követett el gyermekkel szemben valamely, a fokolarinók szekciójához, vagy a fokolarinó illetve önkéntes papok ágához tartozó klerikus, vagy pedig valamely - fokolarinó vagy önkéntes - egyházmegyes állandó diakónus, akkor Mária Műve társelnöke értesíti annak az egyházmegyének a püspökét, amelyhez a megvádolt klerikus vagy diakónus tartozik, a püspök pedig a kánonjog által előírt eljárás szerint jár el.

63 - Amennyiben a gyanúsított személy a szerzetes férfiak ágához tartozó klerikus, vagy nem klerikus szerzetes, vagy pedig a szerzetes nők ágához tartozó szerzetesnő, akkor a zónafelelős vagy a társelnök - amennyiben a szerzetes férfi vagy nő teljes mértékben a Mozgalom Központjának szolgálatában áll - értesíti annak a Megszentelt Élet Intézményének vagy Apostoli Élet Társaságának a legfőbb elöljáróját, amelyhez az illető személy tartozik, hogy így a jogszabályok által a Megszentelt Élet Intézményeinek és az Apostoli Élet Társaságainak tagjaira előírt büntetőjogi eljárás kerüljön alkalmazásra.¹⁷

64 - Addig, amíg az egyházi és állami hatóságok a vizsgálatot le nem folytatják, a gyanúsított személyt a közvetlen felettesének el kell mozdítania azokból az esetleges megbízatásaiból, amelyekben közvetlenül vagy közvetve gyermekekkel kerülhet kapcsolatba, és más olyan megbízást kell neki adnia, amely nem hordoz magában kockázatot.

65 - A felettes ezen túlmenően tekintélyét latba vetve bátorítja a gyanúsított személyt, hogy vesse alá magát pszichológiai vizsgálatnak, vagy akár igazságügyi orvosi kivizsgálásnak is.

66 - Ha bizonyítottan szexuális visszaélést követett el gyermekkel szemben, akkor - ha esetleg felelős beosztásba választották meg - tisztségében nem erősíthető meg.

A kánonjogi eljárás eredménye alapján megindul a terhelttel szemben a belső eljárás, a bejelentés pillanatában abban a szekcióban vagy ágban érvényben lévő szabályzat szerinti eljárást követve, amelyhez tartozik.

¹⁶ A 'szerzetes' és 'megszentelt életet élő' kifejezés alatt a Megszentelt Élet Intézményeinek és az Apostoli Élet Társaságainak tagjai, valamint a megszentelt élet új formái szerint élők értendők (vö. Egyházi Törvénykönyv 605. kánonja).

¹⁷ Az Egyházi Törvénykönyv 1395. kánonjának 2. §-a, amely utal a 695. kánon 1. §-ára.

B) laikus tagok számára előírt eljárás

Az általános tanács tagjai, a fokolarinók és fokolarinák számára

67 - Amennyiben az elnökhöz vagy a társelnökhöz olyan bejelentés érkezik, hogy az általános tanács valamely tagja, vagy egy - közösségi életet élő vagy házas - fokolarinó vagy fokolarina, akár a képzésének időszaka alatt is, feltételezhetően visszaélést követett el gyermekkel szemben, akkor haladéktalanul, de legfeljebb tíz napon belül írásos megkeresésben felkéri a Központi Gyermekvédelmi Bizottságot, hogy a jelen iránymutatásban foglalt rendelkezések szerint indítsa meg a belső vizsgálatot, amelynek célja annak tisztázása, hogy a bejelentésben foglalt tények megalapozottak-e vagy sem.¹⁸

68 - Amennyiben a bejelentés közvetlenül a Központi Gyermekvédelmi Bizottsághoz érkezik be, akkor az haladéktalanul értesíti az elnököt és a társelnököt, továbbá a gyanúsított személy szekcióját és zónaszintű felelősét, illetve annak az ágnak a nemzetközi központját, amelyhez tartozik.¹⁹

69 - Ebben a szakaszban szükséges és körültekintő dolog lehet, ha elővigyázatossági intézkedéseket hoznak meg egyfelől a vizsgálat korrekt és zavartalan lefolytatásának védelmére, másfelől és legfőképpen a visszaélések megismétlődésének elkerülésére, és a botrányok megelőzésére.

70 - Ezért addig is, amíg az előzetes vizsgálat eredménye meg nem érkezik, a gyanúsított személy felelőse haladéktalanul megtiltja a számára, hogy bármiféle módon gyermekekkel kapcsolatba kerüljön, hogy így ne végezzen semmi olyan tevékenységet, amely kockázatokat rejthet magában.

71 - Az elővigyázatossági intézkedések közlése során a felelősnek - ugyancsak a fent meghatározott céloktól vezérelve - kerülnie kell azt, hogy utalást tegyen a bejelentés tartalmára, a bejelentő személyére és a többi érintett személy nevére, és csupán arra kell szorítkoznia, hogy közli: az intézkedést „gyermekvédelmi” bejelentés indokolja.

Előzetes vizsgálat és belső eljárás

72 - A Központi Gyermekvédelmi Bizottság koordinátora a bejelentés beérkezését követően írásban megbíz két embert, egy férfit és egy nőt, akiket lehetőség szerint a Központi Gyermekvédelmi Bizottság tagjaiból, vagy annak a zónának a bizottsága tagjaiból kell kiválasztani, ahol a feltételezett visszaélés elkövetésére sor került.²⁰

73 - Az előzetes vizsgálat elején a két megbízott meghatározza, hogy a vizsgálat során kiket kell meghallgatni, és esetről esetre mérlegelik, hogy mi szükséges ahhoz, hogy az előzetes vizsgálat elérje a célját.

74 - Ebben a szakaszban meg kell hallgatni a *feltételezett áldozatot* (ha még kiskorú, akkor csak kivételes jelleggel, és pszichológus segítségének igénybevételével), hogy körül lehessen határolni, milyen tényekkel kell foglalkozni, valamint az *esetlegesen általa megjelölt tanúkat* (főleg azért, hogy tisztázni lehessen a vádak megalapozottságát).

¹⁸ Ennek a bekezdésnek a módosítása az elnök 2020. június 1-i jóváhagyása alapján történt. Az előző változat így szólt: „Amennyiben olyan bejelentés érkezik, hogy az általános tanács valamely tagja, vagy egy - közösségi életet élő vagy házas - fokolarinó vagy fokolarina, feltételezhetően visszaélést követett el gyermekkel szemben, akkor a társelnök haladéktalanul, de legfeljebb tíz napon belül írásos megkeresésben felkéri a Központi Gyermekvédelmi Bizottságot, hogy a jelen iránymutatásban foglalt rendelkezések szerint indítsa meg az előzetes vizsgálatot, amelynek célja annak tisztázása, hogy a bejelentésben foglalt tények megalapozottak-e vagy sem”.

¹⁹ Ennek a bekezdésnek a betoldása az elnök 2020. június 1-i jóváhagyása alapján történt.

²⁰ Ennek a bekezdésnek a módosítása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt. A korábbi változat így szólt: „A Központi Gyermekvédelmi Bizottság, miután a társelnöktől megkapta a megkeresést és az iratanyagot, írásban megbíz két embert, egy férfit és egy nőt, akiket lehetőség szerint a saját tagjai közül, vagy annak a zónának a bizottsága tagjai közül kell kiválasztani, ahol a feltételezett visszaélés elkövetésére sor került”.

75 - Azokban az esetekben, amelyekben a tények önmagukban nyilvánvalóak és kétségtelenek, közvetlenül át lehet térni a következő szakaszra.²¹

76 - Az előzetes vizsgálat végén a visszaélés feltételezett elkövetőjét be kell hívni egy beszélgetésre, legalább tíz nappal előre értesítve őt erről, és tájékoztatni kell az őt ért vádakról, hogy fel tudja hozni a mentségére szolgáló tényeket, amiben - ha igényli - a bizalmát élvező védőügyvédnek kell őt segítenie. Nem láthatja el a védőügyvédi szerepet olyan személy, aki ugyanannak a szekciónak vagy ágnak - vagy annak férfi illetve női megfelelőjének - a belső tagja, amelyhez akár a gyanúsított személy, akár a feltételezett áldozat tartozik.²²

77 - Biztosítani kell, hogy a gyanúsított személy és a védőügyvédje betekinthesse az iratokba, hogy esetlegesen védekező iratot állíthassanak össze.

78 - Súlyos és objektív akadályoztatás esetén - fenntartva az írásos beadvány előterjesztésének lehetőségét - a visszaélés feltételezett elkövetője kérelmezheti, hogy a védelmét szolgáló meghallgatást egyszeri alkalommal elhalasszák, és ilyen esetben ennek megfelelő mértékben kitolódik az előzetes vizsgálat lezárásának határideje.

79 - Ha a döntés meghozatala szempontjából azok jelentősnek tekinthetők, akkor figyelembe vehetők a gyanúsított személy mentségére szolgáló olyan bizonyítékok, amelyeket ő maga megjelölt, vagy amelyek beszerzésére hivatalból került sor.

80 - A figyelembe vehetőnek ítélt bizonyítékok felvétele a felek (sértett és gyanúsított) közötti szembesítő tárgyalás során történik, a védőügyvédjeik segítségével, ha azok kinevezésére sor került.

81 - Az előzetes vizsgálatot attól számított 90 napon belül le kell folytatni, hogy a két megbízott az iratanyagot megkapta; ezen határidő letelte előtt - igazolt okok fennállása esetén - maguk a megbízottak kérhetik a Központi Gyermekvédelmi Bizottságtól egy legfeljebb 60 napos póthatáridő engedélyezését.

82 - Az előzetes vizsgálat végén az azt lefolytató személy köteles az iratokat továbbítani a Központi Gyermekvédelmi Bizottságnak, mellékelve hozzá egy saját *jelentését*, amelyben bemutatja a végrehajtott eljárási cselekményeket, a meghozott döntéseket és a feltárt tényeket.

83 - A Központi Gyermekvédelmi Bizottság a jelentés kézhezvétele után az előzetes vizsgálat során végzett tevékenység eredményétől függően 60 napon belül kiad egy *indoklással ellátott véleményt* arról, hogy milyen döntést kell hozni a gyanúsított személyt illetően.

84 - Ennek megfelelően a Központi Gyermekvédelmi Bizottság a következő intézkedések valamelyikét hozza meg:

a) az eset intézkedés nélküli lezárását javasolja, ha ki lehetett zárni, hogy a bejelentett tények megfelelnek a valóságnak, vagy ha a beszerzett információk nem elégségesek;

b) amennyiben a terhelt személy elismerte a bűnösségét vagy a bejelentés más módon bizonyult megalapozottnak, írásos véleményt bocsát ki, megfogalmazva benne, hogy milyen fegyelmi büntetést javasol kiszabni a gyanúsítottra.

85 - Kivételes jelleggel, ha kiegészítő bizonyításfelvétel válna szükségessé, akkor arra a felek közötti szembesítéses tárgyalás keretében a kérelemtől számított 30 napon belül sort kell keríteni.

86 - A Központi Gyermekvédelmi Bizottság véleményét haladéktalanul közölni kell azzal a szekcióval vagy ággal, amelyhez a gyanúsított személy tartozik, tovább Mária Művének elnökével és társelnökével, valamint az eljárással megbízott személyekkel, ha ők nem tagjai a Központi Gyermekvédelmi Bizottságnak.

87 - A szekció központi felelőse - az őt segítő tanáccsal együtt - miután kézhez vette a Központi Gyermekvédelmi Bizottság indoklással ellátott véleményét, haladéktalanul, de legfeljebb 30 napon belül meghozza a végső döntést a vonatkozó szabályzatok alapján. A meghozott döntést annak a

²¹ Erre akkor kerülhet sor, ha például az áldozat részletes írásos bejelentést tett, vagy mellékelte az igazságügyi hatóságnál tett feljelentését

²² Ennek a bekezdésnek a módosítása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt. A korábbi változat így szólt: „Az előzetes vizsgálat végén a visszaélés feltételezett elkövetőjét be kell hívni egy beszélgetésre, legalább tíz nappal előre értesítve őt erről, és tájékoztatni kell az őt ért vádakról, hogy fel tudja hozni a mentségére szolgáló tényeket, amiben - ha igényli - a bizalmát élvező védőügyvédnek kell őt segítenie”.

szekciónak, vagy ágának, amelyhez a gyanúsított személy tartozik, haladéktalanul, de legfeljebb 10 napon belül közölnie kell egyidejűleg a Központi Gyermekvédelmi Bizottsággal, a gyanúsított személlyel és annak védőügyvédjével, valamint a gyanúsított személy aktuális zónaszintű felelősével.²³

88 - A gyanúsított személynek szóló tájékoztatásban meg kell jelölni a 92. és azt követő pontokban megjelölt fellebbezési határidőket és módozatokat.²⁴

89 - A Központi Gyermekvédelmi Bizottság haladéktalanul értesíti annak a városkának, zónának vagy kis-zónának a felelőseit, amelyben a visszaélés történt, hogy - amennyiben az előfeltételei fennállnak - késlekedés nélkül megtegyék a hivatalos feljelentést az igazságügyi hatóságnál.

90 - Ezt követően, miután meggyőződött arról, hogy az intézkedés közlése megtörtént a fenti személyek irányában, továbbra is a Központi Gyermekvédelmi Bizottság tájékoztatja az áldozatot, vagy ha az még kiskorú, akkor a szüleit vagy gondviselőit.

91 - A belső eljárásra megszabott határidők és rendelkezések megszegése - azon személyek esetleges felelősségének fenntartása mellett, akiknek az felróható - nem eredményezi az eljárás megszűnését, sem pedig a kiszabott büntetés érvénytelenségét, feltéve hogy a megvádolt személy védekezési joga nem csorbul helyrehozhatatlanul.

Fellebbezés

92 - A végső döntés ellen fellebbezést lehet benyújtani az intézkedésről való tudomásszerzéstől számított 30 napon belül.²⁵

93 - A visszavonására vagy módosítására irányuló kérelmet első fokon az elnöknek kell előterjeszteni. A fellebbezés folytán a büntetés végrehajtása automatikusan felfüggesztésre kerül. Az elnök a döntését a fellebbezéstől számított 30 napon belül hozza meg.

94 - Ha a válasz elutasító, vagy - annak ellenére, hogy az elnök helyesbítette a döntést - nem kielégítő, vagy ha nem hozott intézkedést, további fellebbezés nyújtható be a *Világiak, a Család és az Élet Dikasztériumánál*, az új intézkedésről való tudomásszerzést követő 30 napon belül, vagy pedig - a döntés elmulasztása esetén - a 30. naptól számítva.²⁶

95 - Ha a fellebbezése eredménye azonos kimenetelű lesz, mint a kezdeti döntés volt, vagyis nem kielégítő a fellebbező számára, akkor nyitva áll előtte a közigazgatási fellebbezés lehetősége az Apostoli Szignatúra Legfelső Bíróságánál.

Az igazságügyi hatóság által folytatott nyomozás és büntetőeljárás esetén követendő gyakorlat

96 - A büntetőjogi nyomozások alatt messzemenő körültekintéssel kell eljárni és a nyomozó hatósággal közösen kell mérlegelni, hogy esetlegesen mely intézkedések célravezetőek; ebben a

²³ Ennek a bekezdésnek a módosítása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt. A korábbi változat így szólt: „A szekció központi felelőse - az őt segítő tanáccsal együtt - miután kézhez vette a Központi Gyermekvédelmi Bizottság indoklással ellátott véleményét, haladéktalanul, de legfeljebb 30 napon belül meghozza a végső döntést a vonatkozó szabályzatok alapján. A meghozott döntést a szekciónak, vagy ágának haladéktalanul, de legfeljebb 10 napon belül közölnie kell egyidejűleg a Központi Gyermekvédelmi Bizottsággal és a megvádolt személlyel valamint annak védőügyvédjével”.

²⁴ Ennek a bekezdésnek a betoldása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt.

²⁵ Ennek a bekezdésnek a módosítása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt. A korábbi változat így szólt: „A végső döntés ellen fellebbezést lehet benyújtani az intézkedésről való tudomásszerzéstől számított 15 napon belül”.

²⁶ Ennek a bekezdésnek a módosítása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt. A korábbi változat így szólt: „Ha a válasz elutasító, vagy - annak ellenére, hogy az elnök helyesbítette a döntést - nem kielégítő, vagy ha nem hozott intézkedést, további fellebbezés nyújtható be - az Apostoli Szentszékénél illetékes - Világiak, a Család és az Élet Dikasztériumánál, az új intézkedésről való tudomásszerzést követő 15 napon belül, vagy pedig - a döntés elmulasztása esetén - a 30. naptól számítva”.

szakaszban a Fokoláre Mozgalom felelős személyei nem indítanak hivatalos belső kivizsgálást (kivéve, ha a konkrét körülmények miatt az elengedhetetlennek tűnik), már csak azért is, hogy elkerüljék a keresztbe cselekvés és átfedés lehetőségét az igazságügyi hatósággal. Ez még inkább érvényes akkor, ha a terhelt együttműködő magatartásának köszönhetően minimálisra csökkent az esetleges visszaélések megismétlődésének lehetősége.

97 - Az együttműködő magatartásnak része az is, ha a terhelt személy vállalja azt, hogy - legalább átmenetileg - lemond minden kapott megbízatásáról, és kerüli a részvételt a Fokoláre Mozgalom berkein belül szervezett nyilvános rendezvényeken és összejöveteleken.

98 - Körültekintően kell eljárni a *ítélet nyilvánosságra hozatala* terén, és tanácsos, hogy a Fokoláre Mozgalom szükség esetén szóvivőt nevezzen ki erre a feladatra.

99 - Amennyiben szükséges, segíteni kell a terheltet abban, hogy találjon egy, a *bizalmát élvező jogi képviselőt*, leszögezve, hogy ettől még a büntetőjogi felelősség személyesen őt terheli.

100 - Ha egyidejűleg zajlik a büntetőjogi és a belső eljárás, a Központi Gyermekvédelmi Bizottság felfüggeszheti ez utóbbit a folyamatban lévő büntetőeljárás lezárulásáig. Ebben az esetben a felfüggesztett belső eljárás az igazságügyi szervek intézkedéséről való tudomásszerzéstől számított 120 napon belül indítható újra, még ha az intézkedés nem is jogerős.²⁷

A már lezárt eljárás újbóli megnyitása és a korábban hozott döntés felülvizsgálata²⁸

101 - Ha a belső eljárás felfüggesztésére nem került sor, és az büntetés kiszabásával zárul, majd ezt követően a büntetőjogi eljárás jogerős felmentő ítélettel zárul, az elnök a fél kérésére újból megnyitja a belső eljárást, hogy a büntetőjogi ítélet függvényében a maga döntését módosítsa vagy megerősítse. A kérelmet a büntető bírósági határozat jogerőssé válásától számított 120 napon belül lehet előterjeszteni.²⁹

102 - Ha a belső eljárás intézkedés nélküli lezárással ér véget, a büntetőjogi eljárás pedig jogerős elmarasztaló ítélettel, akkor az elnök kéri a belső eljárás újbóli megnyitását a záró határozatoknak a büntetőjogi eljárás eredményével való összhangba hozása céljából. A belső eljárás újbóli megnyitására kerül sor akkor is, ha a jogerős elmarasztaló ítéletből az derül ki, hogy a tett a kiszabottnál enyhébb büntetést von maga után.

103 - A fenti esetekben a belső eljárás újbóli megnyitására a vád újbóli vitatásával kerül sor, mégpedig az új bizonyítási elemekről való tudomásszerzéstől, vagy pedig az újbóli megnyitásra irányuló kérelem kézhezvételétől számított 120 napon belül. Az eljárás lefolytatása során teljes körűen újra indulnak a lefolytatására ott előírt határidők.

104 - Új és jelentős, a döntéshozatalkor nem ismert tények időközbeni felmerülése feljogosítja az érintett feleket arra, hogy bármikor kérjék az elnöktől a belső eljárásnak a korábbi pontok szerinti határidőkön belül és módokon történő újbóli megnyitását, kérvényezve a korábban hozott döntés felülvizsgálatát. A döntést az elnök hozza, miután - ha szükségesnek tartja - eljárást folytatott le, és kikérte hozzáértő és bizalmát élvező személyek véleményét.

A többi laikus tag tekintetében

105 - A zónák és kis-zónák gyermekvédelmi bizottságainak, a hatáskörükbe tartozó, Mária

²⁷ Ennek a bekezdésnek a módosítása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt. A korábbi változat így szólt: „Azokban az esetekben, amikor a bejelentés tárgyát képező tények tisztázása különösen is összetett feladat, és amikor a belső vizsgálat eredményeképpen nem áll rendelkezésre kellő mennyiségű olyan adat, ami büntetés kiszabását indokolttá tenné, a Központi Gyermekvédelmi Bizottság felfüggeszheti a belső eljárást addig, amíg a folyamatban lévő büntetőeljárás le nem zárul. Ebben az esetben a felfüggesztett belső eljárás újraindítható, ha az eljárás lezáráshoz elégséges további adatokat sikerül begyűjteni, akár az igazságügyi szervek nem jogerős intézkedése alapján is”.

²⁸ Ennek a fejezetnek a betoldása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt.

²⁹ Ennek a bekezdésnek a módosítása az elnök 2020. június 1-i rendelkezése alapján történt. A korábbi változat így szólt: „A kérelmet a büntető bírósági határozat jogerőssé válásától számított hatvan napon belül lehet előterjeszteni.

Művének többi laikus tagjára (önkéntesekre, gen2-kre, genszerekre, a szerzetesek/megszentelt életet élők ágának ifjúsági tagozatainak tagjaira, a széleskörű mozgalmak tagjaira, a követőkre és szimpatizánsokra) vonatkozó esetekben azokat a szabályokat és azt az eljárásrendet kell követniük - a megfelelő változtatásokkal és amennyire alkalmazhatóak -, amelyek az általános tanács tagjai, illetve a fokolarinók és fokolarinák elleni bejelentésekre vonatkoznak.

106 - A zónák vagy kis-zónák bizottságai késedelem nélkül és folyamatosan tájékoztatják a Központi Gyermekvédelmi Bizottságot az eljárás egyes szakaszainak eredményeiről, és követik annak utasításait.

107 - Az említett utasításokkal kapcsolatos nézeteltérés vagy egyet nem értés esetén a zónák vagy kis-zónák bizottságainak közölniük kell indokaikat.

108 - Kibékíthetetlen és tartósan fennálló ellentét esetén a Központi Gyermekvédelmi Bizottság magához vonja az ügy kezelését, és meghozza a belső eljárás lezárásához szükséges intézkedéseket.

109 - Erre kerül sor akkor is, ha a zónák és kis-zónák gyermekvédelmi bizottságai súlyos szabálytalanságot követnek el az eléjük tárt ügyek vitele során.

A Mozgalom rendezvényein részt vevő gyermekek tekintetében

110 - A Fokoláre Mozgalom - a jelen iránymutatás bevezető részével összhangban vállalt kötelezettségeire hivatkozással - a Mozgalom rendezvényein részt vevő gyermekek között az embertárs tiszteletének és megbecsülésének kultúráját terjeszti.

111 - Ezért vállalja, hogy terveket dolgoz ki a gyermekek közötti mindenféle visszaélés megelőzése és leküzdése érdekében, amelynek során a nevelő, és sosem a büntető megközelítést alkalmazza.

112 - Amennyiben olyan bejelentés érkezik, hogy egy gyermek feltételezhetően szexuális visszaélést, erőszakot, bántalmazást vagy kortársmegfélemlítést követett el más gyermekkel szemben, akkor addig is, amíg a belső eljárásra sor nem kerül, a lakóhelye szerinti országban hatályos jogszabályok alapján gondoskodni kell arról - a szülei értesítése révén -, hogy a jogellenes viselkedés feltételezett elkövetőjét felfüggeszék minden olyan megbízatásából és tevékenysége alól, amelyek kockázatokat hordozhatnak magukban a kortársai számára.

113 - Ha a gyermek felelőssége megállapításra kerül, akkor az összeegyeztethetetlené teszi azokkal a követelményekkel, amelyek ahhoz elvártak, hogy a Mozgalom olyan eseményein és programjain részt vehessen, amelyeken gyermekek jelenléte tervezett.

114 - Amennyiben a feltételek adottak, a családdal együttműködésben segíteni kell a gyermeket abban, hogy fokozatosan tudatosuljon benne az általa elkövetett cselekedetek súlyossága, hogy ezáltal majd újra részt vehessen a programokon.

115 - Amennyiben egy rendezvény (kongresszus, nyári tábor, műhely, Máriapoli...) során egy gyermek olyan viselkedést tanúsít, amely ellentétes a jelen iránymutatásban lefektetett elvekkkel, viszont nem olyan súlyos, hogy miatta szükséges lenne a belső eljárás elindítása, azonnali megoldásként a rendezvény felelőseinek a gyermekkel folytatott nyílt és őszinte beszélgetés keretében igyekezniük kell tisztázni a történeteket, és segíteniük kell a gyermeket abban, hogy tudatára ébredjen a cselekedeteinek, valamint ösztönözniük kell arra, hogy vállalja azokért a felelősséget. A történetekről haladéktalanul értesíteni kell a gyermek szüleit.

116 - Ha a fenti próbálkozás ellenére a gyermek újra ugyanazt a magatartást tanúsítja, akkor mérlegelni kell, hogy fennállnak-e az előfeltételei a belső eljárás megindításának, a jelen iránymutatásban foglalt szabályok szerint.

Biztosítékok

117 - A belső eljárás alatt biztosítani kell, hogy a gyanúsított személy élhessen a védekezés jogával.

118 - Ebben a szakaszban, ha a szóban forgó cselekedetek nem közismertek, minden

lehetséges óvintézkedést meg kell hozni annak érdekében, hogy elkerülhető legyen, hogy az intézkedések veszélyeztessék a gyanúsított személy jóhírét. Nevezetesen, hacsak nem alaposan indokolt, nem szükséges nyilvánosságra hozni a meghozott intézkedések indító okait.

119 - Mindazoknak, akik kézzelfoghatóan és ténylegesen érintettek benne, jogukban áll tájékoztatást kérni a belső eljárás eredményéről. Ennek az érintettségnek a megítélése az ügy kezelésében illetékes bizottság kizárólagos mérlegelési jogkörébe tartozik.

120 - Ha a felelősnek talált belső tagot máshová helyezik át, akkor az új felelősét értesíteni kell a vele szemben fogatosított intézkedésről.

121 - A belső eljárások során keletkezett és felhasznált valamennyi irat másolatát titkos irattárban kell tárolni a Központi Gyermekvédelmi Bizottságnál és a zónák vagy kis-zónák bizottságainál.

IRATMINTA

2. sz. MELLÉKLET

**Mária Műve
fejléces papírja**

Tisztelt

GYERMEKVÉDELMI MEGBÍZOTTI KINEVEZÉS

Alulírott _____ (születési hely: _____, idő: _____, lakcím: _____, telefonszám: _____), a Fokoláre Mozgalom - Mária Műve - _____ zónájának/kis-zónájának zónafelelőse, a Fokoláre Mozgalom Gyermekjóléti és Gyermekvédelmi Iránymutatásának rendelkezései alapján, miután meggyőződtem arról, hogy a beszerzett értesülések szerint _____ (születési hely: _____, idő: _____, lakcím: _____, telefonszám: _____, foglalkozása: _____) megfelel a „gyermekvédelmi megbízott” feladatainak ellátásához szükséges követelményeknek, a jelen okirattal

MEGBÍZOM

a fent nevezettet _____ zónája/kis-zónája területén a „gyermekvédelmi megbízott” személyére ráruházott feladatok és jogkörök ellátására.

A megbízás - a fent idézett Iránymutatásban előírtak szerint - három évre szól, és a lejáratkor magától ugyanekkora időtartamra (3 évre) meghosszabbodik, ha a zónafelelős azt vissza nem vonja, vagy az érintett be nem nyújtja a lemondását.

Kelt:

**Aláírás:
Mária Műve körbélyegzője**

MEGBÍZÁS ELFOGADÁSA ÉS KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSI NYILATKOZAT

Alulírott, _____ (születési hely: _____, idő: _____, lakcím: _____, telefonszám: _____) a _____-án/én kelt kinevezés alapján, amellyel a Fokoláre Mozgalom - Mária Műve - _____-i zónájának/kiszónájának zónafelelőse a „gyermekvédelmi megbízott” személyére ráruházott feladatok és jogkörök ellátásával bízott meg,

KIJELENTEM

- hogy a megbízást elfogadom, és azt lelkiismeretesen, teljesen szabadon és önállóan látom el, a bizottság felelőseivel és többi tagjaival való összehangolt és szoros együttműködésben, valamint a Fokoláre Mozgalom Gyermekjóléti és Gyermekvédelmi Iránymutatásában előírtak szerint, amit teljes körűen megismertem;
- hogy nem állok büntetőítélet hatálya alatt a közerkölcs, a jó erkölcs, a családi erkölcs, az erkölcsi szabadság és az egyéni személyiség elleni bűncselekmény miatt.

Vállalom, hogy megőrzőm és szigorúan bizalmasan kezelem az összes olyan adatot és értesülést, amely a megbízatásom teljesítése során a tudomásomra jut;

Kelt: _____,

Aláírás

3. sz. MELLÉKLET

A KISKORÚVAL VALÓ KAPCSOLAT

Nagyon ritka az olyan eset, amikor a visszaélést elszenvedő gyermek számol be a szexuális visszaélésről vagy más erőszakos cselekedetről. Gyakran fordul elő, hogy az erőszakot elkövető személy erőszakos verbális és nemverbális megnyilvánulásokkal az áldozatot az uralma és befolyása alá veti, és ezzel átveszi a kapcsolatuk irányítását. Egy ilyen bonyolult kapcsolaton belül olyan folyamatok indulnak be és védekezési mechanizmusok lépnek működésbe, amelyek miatt nagyon gyakran a gyermek képtelen ellenállást kifejteni, vagy nem érzi szükségét annak, hogy a visszaéléseket vagy az erőszakot bejelentse, és így bizonyos értelemben passzívan és csendben tétlen marad a helyzetben.

Ezzel szemben valószínűbb az, hogy a visszaélésre azáltal derül fény, hogy a gyermek bizonyos viselkedési megnyilvánulásai - éppen az elszenvedett visszaélés miatt - árulkodnak veszélyeztetett helyzetéről.

A veszélyeztetett helyzetre utaló jelek

Nagy jelentőséggel bírnak a gyermek viselkedési megnyilvánulásai. Az esettanulmányok azt mutatják, hogy nincsenek olyan kifejezett külső jelek, amelyek alapján bizonyossággal állítható, hogy a gyermek visszaélés áldozata. Vannak viszont olyan jelzések, amelyeket a gyermek a viselkedése révén juttat kifejezésre, és amelyeket valamely szakemberrel közösen kell, nagy odafigyeléssel értelmezni, mert ezek azt jelezhetik, hogy a gyermek veszélyeztetett helyzetben van.

A testi erőszak látható nyomokat hagy az áldozat testén, amikor azonban visszaélésre kerül sor, a jelek nem ennyire nyilvánvalóak. Ez utóbbi esetekben a gyermek viselkedésében gyakran váratlan változás áll be, a megszokottól eltérően viselkedik. Különösen is akkor kell odafigyelni, amikor a gyermek:

- zavarodott, nehezen tudja magát szavakkal kifejezni;
- szomorú, félrehúzódozó;
- gyakran dühbe gurul vagy sírásra fakad;
- nagyon erőszakos vagy túlmozgásos;
- váratlanul megváltoztatja a szokásait, azt, amivel játszik, amit rajzol stb.;
- folytonosan olyan testi fájdalmakra panaszkodik, amelyeknek nincsenek orvosi okai (pl. fejfájás, hasfájás, fáradtság);
- visszafejlődés tapasztalható nála (pl. 5-6 éves kor felett bepisil, korábbi fejlődési szakaszokra jellemző félelmek jelentkeznek nála, túlzottan elkezd függeni a mellette lévő felnőtt személytől);
- nehézségek mutatkoznak az alapvető biológiai működéseiben (pl. rosszul alszik, nem akar enni);
- az iskolában nem tud összpontosítani, nem mutat érdeklődést, jelentősen visszaesik a tanulmányi teljesítménye;
- kacéran, csábítóan viselkedik a felnőttekkel és/vagy a kortársainak olyan játékokat javasol, amelyek helytelen szexuális tartalmakat hordoznak;
- fél egyedül lenni; fél a felnőttektől (vagy kiemelten egyvalakitól);
- újszerű félelmei vannak.

Valójában ezek a viselkedési formák minden gyermeknél előfordulnak, amikor azonban **gyakoriak és túlzottak**, vészjelzésként jelzik a bajt.

Hogyan hallgassunk meg olyan gyermeket, aki magától beszámol az erőszakról

Ha a gyermek a felnőttel fennálló bizalmas kapcsolatának köszönhetően elmondja neki, hogy visszaélés, erőszak, bántalmazás vagy kortársmegfélemlítés áldozata lett, akkor nagyon tapintatosan kell eljárnia annak, akihez bizalommal fordul. Ilyenkor csupán meg kell hallgatni a gyermeket, befogadva az önkéntes közlését. Nem szabad kérdezősködni, hanem hagyni kell, hogy saját szavaival elmondja, ami a szívét nyomja.

Kerülni kell a tolakodó és tapintatlan kérdezősködést, mert kedvezőtlen módon hat arra, akit már eleve erősen megviseltek a történetek. Ha mégis szükségesnek tűnik kapaszkodókat nyújtani az áldozatnak, akkor inkább célszerű „visszatükrözni” neki néhány általa mondott gondolatot, ami bátorítja abban, hogy folytassa az önkéntes beszámolót (pl. „azt mondtad ugye, hogy aznap éppen otthon voltál...”).

A beszélgetés során másik fontos szempont a saját érzéseink kezelése. A meghallgatásnak ebben a szakaszában alapvető jelentőségű, hogy a felnőtt képes legyen uralkodni a saját érzésein, még akkor is, ha a helyzet súlyossága megrémiszi. A gyermeknek ugyanis éreznie kell, hogy az őt hallgató felnőtt mellette áll, nem ítéli el, támogatja és hogy mellette biztonságban van, különben bezárkózik a fájdalomába, és még akár erősödhet is benne a bűntudat vagy a szégyen. Ha ilyen módon viszonyulunk hozzá, akkor a gyermek érezni fogja, hogy szabadon beszélhet, és alkalma nyílik arra is, hogy a felnőttekkel való kapcsolat másfajta módját is megismerje.

Nem annak a felnőttnek a feladata, akihez a gyermek bizalommal fordul, hogy meggyőződjék az elmondottak igazságtartalmáról és helytállóságáról, és még kevésbé az, hogy diagnózist állítson fel. Sokkal inkább meg kell teremtenie azt a közeget, amelyben a gyermek kibeszélheti magát, és ahol tudatosítják benne, hogy ő áldozat: ez alapvető fontosságú kiinduló pont ahhoz, hogy lehetősége legyen arra, hogy meginduljon a személyes felépülés útján.

Emiatt semmiképpen nem megengedett az, hogy a gyermekkel folytatott beszélgetésről felvétel készüljön, illetve, hogy a gyermeket újabb beszélgetéseknek tegyék ki. Ebben a tekintetben a jelen Iránymutatóban rögzített eljárásmodok az irányadók.

Hogyan hallgassunk meg egy olyan nagykorú áldozatot, aki magától beszámol arról, hogy gyermek- és/vagy serdülőkorában erőszakot szenvedett el

Az áldozat sokszor sok évvel a történetek után töri meg a csöndet, amikor már nem működnek a visszaéléses helyzethez való alkalmazkodási mechanizmusok, és a múlt valamilyen új helyzet miatt újból a felszínre tör. Előfordulhat ugyanis, hogy egy fiatal - vagy felnőtt - gyermekkorában elszenvedett erőszakról számol be.

A fentebb a kiskorú áldozatok meghallgatására vonatkozó szempontok az irányadók akkor is, amikor az áldozat nagykorú: a szabad meghallgatás, a célirányos kérdések kerülése, az érzelmeken való uralkodás az áldozatot meghallgató részéről, és a gyermekvédelmi megbízott haladéktalan tájékoztatása.